

TARTU ÜLIKOOLI VILJANDI KULTUURIAKADEEMIA
Kultuurikorralduse õppekava

Elisabeth Teener

VILJANDI HANSAPÄEVAD 2023

Loov-praktiline lõputöö

Juhendaja: Jorma Sarv, MA, kultuurikorralduse nooremlektor

Viljandi 2024

Resümee

Viljandi Hansapäevad 2023

Käesolev kultuurikorralduse eriala loov-praktiline lõputöö annab ülevaate linnafestivali Viljandi Hansapäevad korraldusest. Viljandi Hansapäevad on linnaelanikele suunatud tasuta koguperefestival, mis toimus kolmekümne esimest korda 2023 aastal 2.- 4. juunini Viljandi vana- ja kesklinnas, Viljandi järve kaldal ning avaõhtu programm leidis aset Uueveski linnaosas. Koos korraldustiimi, vabatahtlike, esinejate ning küllastajatega saab sündmusest igal aastal osa hinnanguliselt 10 000 inimest. Viljandi Hansapäevade eesmärk on tähistada kunagist Hansa Liitu kuulumise kuldaega ning pakkuda linnaelanikele ning ka kaugematele külalistele võimalust nautida tasuta mitmepäevast linnafestivali. Olin sündmuse peakorraldajaks ning minu peamisteks ülesanneteks oli kogu festivali juhtimine ja koordineerimine, tiimi kokkupanek ning juhtimine, koosolekute juhtimine ning tähtpäevade määramine, eelarve koostamine ja jälgimine ning programmi kinnitamine.

Võtmesõnad: kogukond, linnafestival, hansapäevad, sündmuskorraldus.

Abstract

Viljandi Hanseatic Days 2023

This creative-practical diploma thesis in cultural management gives an overview of the organisational process of the Viljandi Hanseatic Days festival. Viljandi Hanseatic Days is a free family festival for the city's residents, which took place for the thirty-first time in 2023, from 2-4 June. It was held in the old town and city centre of Viljandi, on the shores of Lake Viljandi, and the opening night programme took place in the Uueveski district. Together with the organising team, volunteers, performers and visitors, the event attracts around 10 000 people every year. The aim of the Viljandi Hanseatic Days is to celebrate the golden age of the former Hansa Union and to offer the residents of Viljandi, as well as visitors from further afield, the opportunity to enjoy a free, multi-day city festival. I was the main organiser of the event. My main tasks were managing and coordinating the whole festival, assembling and managing the team, chairing meetings and setting deadlines, approving the programme and preparing and monitoring the budget.

Keywords: community, city festival, Hanseatic Days, event management.

Sisukord

Sissejuhatus.....	4
1. Organisatsiooni analüüs.....	5
1.1 Ülevaade organisatsioonist.....	5
1.2 Organisatsiooni kultuur ja struktuur.....	7
2.1 Käivitamine.....	10
2.1.1 Hansapäevade kontseptsioon ja selle ajalooline taust.....	10
2.1.2 Viljandi Hansapäevad 2023 korraldusprotsessi käivitamine.....	10
2.1.3 Viljandi Hansapäevad 2023 programmi loomine.....	12
2.2 Planeerimine.....	14
2.2.1 Turundus.....	17
2.3 Teostamine.....	17
2.4 Lõpetamine.....	20
2. 6 Eelarve ja rahastus.....	21
2. 7 Sündmuse mõjud.....	22
3. Sündmuse analüüs ja refleksioon.....	24
Kokkuvõte.....	28
Kasutatud allikad.....	29
Lisa 1. Eelarve.....	30
Lisa 2. Öökonserti eelarve.....	31
Lisa 3. Riskianalüüs.....	31
Lisa 4. Programm.....	34
Lisa 5. Üldala töökaart.....	35
Lisa 6. Kohvikuöö töökaart.....	35

Sissejuhatus

Traditsiooniline iga-aastane Viljandi linna festival Viljandi Hansapäevad toimus 2023. aastal juba kolmekümne esimest korda ning teist aastat järjest oli mul võimalus sündmust peakorraldajana eest vedada. Viljandi Hansapäevade tiimiga olin seotud kolmandat aastat järjest, seega oli mul tekkinud hea ülevaade korraldusprotsessist ning tiimi tunnetus ja usaldus.

Minu jaoks sümboliseerivad Hansapäevad kogukonnafestivali ning kogukonna teema on mulle südamelähedane ja oluline. Tunnen, et eriti Viljandis elatud ja õpitud aastate jooksul sai see suurema tähenduse. Väärtustame kogukonda, toome kokku pere ja sõbrad, suuremat pilti vaadates - toome kokku linna. Minu jaoks on Viljandi oma väiksuse ja kultuuriakadeemiaga ideaalne koht, kus tundsin, et mul on tõesti oma kogukond ümber ning mõistsin ja hakkasin hindama selle väärtust. Viljandi Hansapäevade juhtimine oli võimalus oma kogukonda panustada. Peakorraldaja rollis olemine andis mulle võimaluse näha suursündmuse korraldusprotsessi algusest lõpuni nii detailis kui ka suuremat üldpilti hoomates. Protsess andis mulle kogu linna kaasava festivali korralduskogemuse ning arendas minu tiimi juhtimise ja koostöö tegemise oskuseid.

Viljandi Hansapäevad on Sakala Keskuse korraldatav Viljandi linna üks suurim iga-aastaselt toimuv sündmus, mis toimub juunikuul esimesel nädalavahetusel, et tähistada kunagist hansalinna kuldaja staatust, mil linn kuulus Hansa Liitu. Tegemist on kogukonnale mõeldud tasuta kogupere festivaliga, oodatud on kõik Viljandi linna ja selle lähiümbruse elanikud, samuti on teretunud kõik kaugemad külalised Eestist ja väljastpoolt. Festival leidis 2023. aastal aset 2.-4. juunini ning kirevasse programmi kuulusid hansa laat, väliskülaliste esindused, spordiprogramm, kohvikuöö, kunsttükki tänav, laste- ja noorteala ning teist aastat järjest olid programmis ka WIMKA jätkusuutlikkuse, Pärandilinn Viljandi ala ning Keskaja ala. Mitmel laval toimuvad kontserdid ja ülesastumised annavad võimaluse linna huvikoolide lastele ja noortele, akadeemia tudengitele kui ka professionaalidele esinemiseks. Koos korraldajate, küllastajate ja osalejatega saab sündmusest iga-aastaselt osa hinnanguliselt 10 000 inimest.

Käesoleva lõputöö eesmärk on anda ülevaade peakorraldajana festivali juhtimise kogemusest. Esimeses peatükis annan ülevaate festivali põhiorganisatsioonist. Teises peatükis kirjeldan sündmuse korraldusprotsessi, ajalugu, olemust ning selle tähtsust tänapäevas ning kolmandas peatükis analüüsin sündmust ning reflekteerin enda tehtud tööd.

1. Organisatsiooni analüüs

1.1 Ülevaade organisatsioonist

Viljandi linnavalitsus on määranud Viljandi Hansapäevade täideviivaks organisatsiooniks Sakala Keskuse, kellel on olemas oma strateegia, struktuur ning eesmärgid.

Keerukamate ning suurema mahuliste projektide puhul pole mõistlik kõike ise teha, ühe inimese vaimsetest ning füüsilistest võimetest ei pruugi alati piisata väliskeskkonnas erinevate takistuste ületamiseks ja eesmärkide saavutamiseks. Seetõttu koonduvad inimesed organisatsioonidesse, et spetsialiseerumise kaudu suurendada võimeid ja optimeerida aja kasutamist. (Alas, 2008). “Organisatsiooni on defineeritud kui inimrühma, kellel on kindlad strateegia, struktuur ja tehnoloogia ühise eesmärgi saavutamiseks.” (Alas, 2008, lk7).

Sakala Keskus ehk Viljandi linna kultuurimaja asub ajaloolisel Tallinna tänaval, kus juba 18. sajandi lõpul tegutses Seasaare kõrts, 20. sajandi alguses toimus juurdeehitus ning majas tegutses Ugala teater. Peale teise maailmasõja kahjustusi ehitati maja taas üles ning 1953. aasta 6. novembril avati seal Viljandi Rajooni Kultuurimaja. (Sakala Keskuse arengukava)

Alates 1992. aastast kuulub maja Viljandi linnale ning kuni 2012. aastani kandis nime Viljandi Kultuurimaja, mil avati Viljandi Kultuurimaja õigusjärgne kultuurikeskus - Sakala Keskus, Viljandi Linnavalitsuse haridus- ja kultuuriameti haldusalas tegutsev kultuuriasutus.

Sakala Keskus on ametlik korraldaja Viljandi Linnavalitsuse poolt algatatud avalikele sündmustele, mis toimuvad Viljandi linnas. (Sakala Keskuse arengukava)

Sakala Keskuse missioon on kantud kahest võtmeküsimusest: “Miks me tõuseme hommikuti üles ja tahame iga ilmaga tööle tulla?” ning “Mis on see kutsumus, mis paneb meil silma särama?” (Sakala Keskuse arengukava). Selliste lausete arengukavas kasutamine on eristuv ning huvitav lähenemine. Keskuse missiooniks on inimestele pakkuda elustiili, milles tööalane tegevus lähtub vastutuse tasakaalust, otsustusvabadusest ning inspireerivast kooskõlast professionaalse nõudlikkuse ja loova eneseväljenduse vahel. (Sakala Keskuse arengukava)

Lisaks on keskuse missiooniks olla uute ideede kasvulava, pakkudes eelkõige võimalusi noortele ning toetada ümbritseva kogukonna elujõulisust. (Sakala Keskuse arengukava) Just see viimane kõnetab ka mind kõige rohkem ning on üks põhjuseid, miks soovisin panustada Viljandi Hansapäevade korraldamisse - et panustada oma kogukonda, sest maailma muutmine algab meist endast.

Visioon 2030 on Sakala Keskuse arengukavas kirjutatud pidades silmas aastat 2030 ning see on sõnastatud kui: “visioon on selle töötajate poolt ettekujutatav arusaam sellest, milline näeb suure tõenäosusega välja keskuse olustik, mis meile ajatelge pidi vastu jalutab”. Lühidalt on Sakala Keskuse visiooniks olla Viljandi linna kultuuri- ja noorsootöö alaste tegevuste olulisim professionaalne korraldaja olles usaldusväärne partner teistele organisatsioonidele nii linna, riigi kui ka rahvusvahelisel tasandil. (Sakala Keskuse arengukava)

Sakala Keskuse eesmärgid tulenevad missioonist, visioonist ja põhiväärtustest ning juhitudavad lisaks keskuse põhimäärusele ka Viljandi Linna arengustrateegia 2030+ ning noorsootöö ja kunstide valdkonna strateegiadokumentide eesmärkidest. Sõnastatud neli eesmärki on järgmised:

1. Inimvara rikastamine;
2. Sisutegevuste rikastamine;
3. „Materiaal-tehnilise baasi“ rikastamine;
4. Professionaalse organisatsioonivõimekuse tõstmine.

Perensi järgi peab korralikult sõnastatud eesmärk olema mõõdetav, ajastatud, realistlik, konkreetne ja kooskõlastatud põhiorganisatsiooniga, tagades seeläbi projektimeeskonna motiveerituse ja tulemuslikkuse (Perens, 1999). Käesolevas dokumendis sõnastatud eesmärgid vastavad pigem tegevustele, kui eesmärgi definitsioonile. Minu hinnangul võiksid Sakala Keskuse eesmärgid keskenduda selgemalt kogukonna heaolu suurendamisele ning avaliku ruumi rikastamisele.

Sakala Keskuse eesmärkide täitmise ning tulemuste vahe- ja lõppanalüüsi tegemise eest vastutab asutuse direktor, kuid see ametikoht on alates jaanuar 2024 täitmata, mille põhjal väidan, et ka keskuse tulevik on tänu sellele asjaolule hetkel mõnevõrra ebaselge. Kindlasti toob direktori ametikoha täitmine uue inimesega kaasa ka muudatusi keskuses ning selle visioonis. Sakala Keskuse arengukava alusel koostatakse igal aastal keskuse ning selle üksuste aastaplaane ja jälgitakse tegevuskavade täitmist, adapteerides neid vastavalt saavutatud tulemustele või arengukava täitmist mõjutavate nõuete muutumisele. (Sakala Keskuse arengukava)

“Strateegia on pikaajaliste eesmärkide ja nende saavutamise teede omavahel seostatud ning üheks tervikuks sulatatud tegevuskava.” (Üksvärav, 2008, lk 129). Praegu puudub kultuurikeskusel pikemaajaliselt ettevaatav strateegiadokument, kuna viimane arengukava on koostatud aastateks 2020-2025 ning aegub juba aasta pärast. Üldine hea juhtimistava ütleb, et

organisatsiooni peab olema strateegiadokument (Üksvärav, 2008). Minu soovitus on, et Sakala Keskus koostaks endale kiiremas korras uue strateegiadokumendi, mille järgi organisatsiooni edasi juhtida.

1.2 Organisatsiooni kultuur ja struktuur

Organisatsioonikultuuri kirjeldamiseks kasutatakse mitmesuguseid näitajaid, sealhulgas olulisust, levikut ja tugevust. Olulisus näitab, kui olulised on organisatsiooni kultuuri aluseks olevad väärtused selle eesmärkide saavutamisele. Levik mõõdab organisatsiooni liikmete teadlikkust nendest väärtustest ning tugevus väljendab nende väärtuste omaksvõtmise ja liikmete ühtekuuluvuse taset. (Alas, 2008)

Ruth Alas kirjutab oma raamatus “Juhtimise alused”, et: “organisatsiooni kultuuri nähakse enamasti kui väärtuste, normide, hoiakute ja põhimõtete kogumit, millest firma lähtub oma igapäevastes tegevustes.”

Alase sõnul püsib organisatsiooni kultuur, kui (Alas, 2008):

- valiku ja edutamise kaudu leitakse organisatsiooni normidele vastavad inimesed;
- rituaalide kaudu tuletatakse inimestele meelde norme, väärtusi, põhimõtteid;
- tulemuste hindamise kriteeriumid loovad ettekujutuse heast ja halvast tööst;
- töö tasustamise viis toetab teatud viisil töötamist.

Ka Sakala Keskuse 2021-2025 arengukavas väljatoodud väärtused vastavad minu hinnangul enam-vähem Alase poolt välja toodud olulistele punktidele. Keskus on enda väärtused sõnastanud järgnevalt:

- professionaalsus ja vastutustundlikkus;
- leidlikkus/loovus, kohanemisvõime/paindlikkus, lahendustele orienteeritus;
- avatus;
- usaldus(väärsus), üksteisega arvestamine;
- inimesele orienteeritus/humanism.

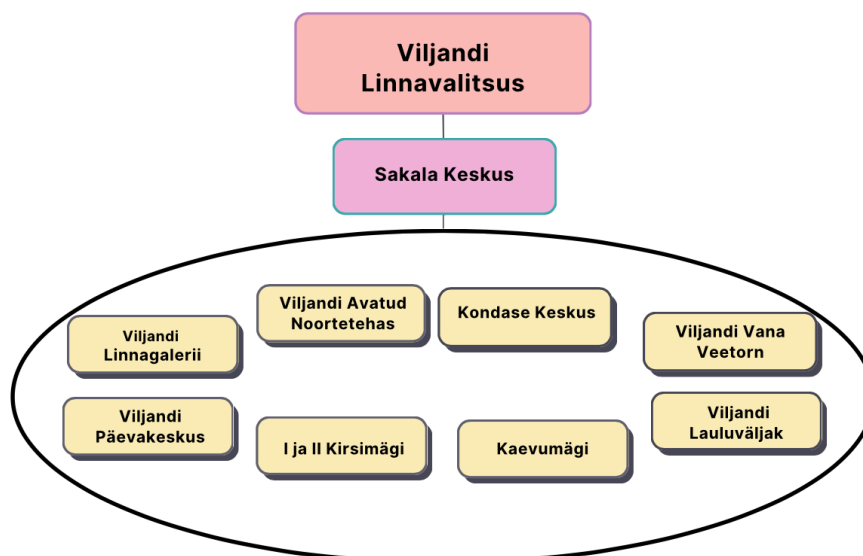
Arengukavast leiab ka lause: “Meie töö kandvateks lõimedeks on arusaamad, et „*elu on lill ja rock’n’roll*“ ning “*kunde on kuningas, kui ta sellisena käitumise välja veab*”, mida me saavutame eelpool sõnastatud väärtushoiakute kaudu.”

“Organisatsiooni struktuur on organisatsiooni ametikohtade vaheliste suhete mudel” (Alas, 2008; Kreitner, 2006, lk 79). Selle peamine ülesanne on luua tõhus tööjaotus. Sakala Keskuses juhib tööd keskuse direktor, kelle on ametisse määranud Viljandi Linnavalitsus linnapea ettepanekul. Direktor vastutab seadustega kooskõlas tehingute tegemise eest, tagab keskuse toimimise ning vara säilimise ja korrashoiu, sõlmib ja lõpetab töölepinguid, esindab keskust suhetes teiste osapooltega, koostab eelarveprojekti ning täidab muid juhtimisega seotud ülesandeid vastavalt pädevusele ja õigusaktidele. (Sakala Keskuse põhimäärus, 2021)

Sakala Keskuse kodulehel oleva info järgi on asutuse ametikohtade arv 15. (Sakala Keskus, 2024) Lisaks neile on ka teenindav personal nagu pileetöörid ja garderoobihoidjad ning projektijuhid ja tehniline abi, kes töötavad käsunduslepingu alusel sündmusepõhiselt. (Sakala Keskuse arengukava) Töö kirjutamise hetkel puudub organisatsioonil direktor, kelle ametikoha täitmiseks on välja kuulutatud konkurss. (Sakala Keskus, 2024)

Sakala keskuse struktuur on üsna lai ning eriilmeline, organisatsiooni hallata on kaheksa tegevuskohta:

Joonis 1. *Organisatsiooni struktuur. (autori joonis)*

I ja II Kirsimägi lossimägedes ning Kaevumäe lavad on vabaõhu kontserdi-ja sündmuskohad.

Sakala Keskuse põhitegevuste alla kuulub kunstinäituste korraldamine ja noorsootöö korraldamine, keskuse haldusalas olevate ruumide ning tegevuskohtade rendile andmine ning Viljandi linna avalike sündmuste korraldamine, kuhu kuulub ka iga-aastane Viljandi Hansapäevade korraldamine. (Sakala Keskuse arengukava)

Minu hinnangul väljenduvad Sakala Keskuse missioon, visioon ja väärtused ka Viljandi Hansapäevade vaimus. Korraldustiim oli professionaalne ning kogu korraldusprotsessis oldi avatud, lahendustele orienteeritud ning usaldati üksteist. Programmi koostamisel oli palju võimalusi ka loovaks eneseväljenduseks, mis inspireeris ja hoidis tiimi motiveerituna.

2. Viljandi Hansapäevad 2023 korraldustöö analüüs

Viljandi Hansapäevade (edaspidi ka Hansapäevad) peakorraldaja oli kümme aastat järjest (alates 2012) endine Sakala Keskuse direktor Jaanus Kukk. Hansapäevade tiimiga olen seotud aastast 2020, mil täitsin peakorraldaja assistendi rolli Hansapäevad 2021 korralduses ning kahel järgneval aastal (2022 ning 2023) olin festivali peakorraldaja. Hansapäevad 2023 toimusid 31. korda. Festivali iseloom on üsna traditsiooniline, mis tähendab, et sündmus on aasta aastalt sarnane ilma suuremate muudatusteta. Oluline on hoida traditsioone, kuid siduda ka Hansapäevadele omane keskaja hõng tänapäevasega ning tuua kogu linn kokku, et koos rõõmsalt tähistada.

Kuna tegemist on Viljandimaa kontekstis suure festivaliga, millel on palju eriilmelisi tahke, siis nõuab see väga head oskust suurt pilti hoomata ning selleks, et tekiks hea ülevaade kõigist eritahtkudest oli vaja aega ning praktikat. Käesolevas peatükis annan ülevaate sündmuse korraldustööst, lähtudes projektijuhtimise protsessi neljast osast, mida järgisin ka Hansapäevade korraldusprotsessis: käivitamine, planeerimine, teostamine ning lõpetamine. (Orav, *s.a.*)

Joonis 2. Projektijuhtimise protsess. (autori joonis Orava materjali põhjal)

2.1 Käivitamine

2.1.1 Hansapäevade kontseptsioon ja selle ajalooline taust

Hansapäevade kontseptsioon ulatub kaugesse ajalukku, üle Euroopa on kokku pea kakssada hansalinna, Eestis asub nendest linnadest viis: Tallinn, Tartu, Pärnu, Narva ja Viljandi. Kuigi Hansa Liidu algust ei saa seostada kindla aasta või kohaga, on teada, et mõiste Hansa tuleb vanast saksa keelsest sõnast ning tähendab rahvahulka, seda kasutati alates 12. sajandist rändkaupmeeste kogukondade kohta. Hansa Liit sai alguse kaugkaupmeestest, kes ühendasid jõud, et end piraatide eest paremini kaitsta ning oma majandushuve koondada. See oli keskaegse Euroopa üks võimsamaid kaubandus- ja linnavõrgustikke. Võrgustiku kõrgajal kuulus Hansa Liitu üle 200 linna. Enam kui 400. aasta jooksul kujundas Hansa Liit Põhja-Euroopa majandust, kaubandust ja poliitikat, enne kui kaotas oma tähtsuse 17. sajandi keskel. Hansa Liidule said saatuslikuks muutunud majandusstruktuurid ja usaldusväärsete poliitiliste jõustruktuuride puudumine. (The Hansa, 2024)

Tänapäeval on Hansa Liit taasühendamas ja koondamas vanu hansalinnu, see on peaaegu 200 linnaga 16st riigist üks maailma suurimaid vabatahtlikke linnade ühendusi. Praegune liit keskendub piiride ülesele koostööle ning kultuuripärandi ja hansa identiteedi edendamisele liikmeslinnades, et teha koostööd ühtse ja rahumeelse Euroopa nimel. Hansalinnade traditsioon on juurdnud ka Eestis ning sellepärast tähistame me ka Hansapäevi. (The Hansa, 2024)

2.1.2 Viljandi Hansapäevad 2023 korraldusprotsessi käivitamine

Esimeses faasis ehk käivitamise osas kaardistasin koos mentori Jaanus Kuke ning assistendi Keidi Järvemäega kogu projekti tegevused ning seadsime paika kindlad eesmärgid, tulemused milleni soovime jõuda ning mõtlesime läbi potentsiaalsed riskid. Ettevalmistus algas 2022. aasta varasügisel. Tänu kahele eelnevale festivali korraldus aastale oli mul kujunenud välja oma visioon - minu nägemus, mida muuta, et tuua värskust ja anda festivalile veidi oma nägu ning samuti, mida mitte muuta - süsteemid ja programmi osad, mis on alati toimunud ning tuleb kindlasti jätta. 2022 aasta festivaliga sai selgeks, et Hansapäevad on väga laiali valgunud ning kontseptsioon tuli uuesti üle vaadata, et idee kontsentreeritumalt kokku võtta. Vaatasin üle kahe eelneva aasta materjalid, mis ma olin endale Drive kausta kogunud ning koostasid nende põhjal uue dokumendi "Viljandi Hansapäevad 2023 visioon", kuhu

koondasin kõik muudatuste ettepanekud, misjärel vaatasime selle koos Jaanuse ning Keidiga üle, et neid siis festivali põhituumikuga koos arutada.

Korrektset püstitatud eesmärk on (Perens, 1999):

- mõõdetav – eesmärki peab olema võimalik hinnata;
- ajastatud – eesmärgil peab olema kindlaks määratud ajaline mõõde, st millal see saavutatud peab olema;
- realistlik – eesmärki peab olema võimalik saavutada, st ebarealistlik eesmärk demotiveerib projekttimeeskonda;
- konkreetne – eesmärk peab olema tulemusele suunatud ning kvaliteeti silmas pidav;
- kooskõlastatud – see tähendab, projektorganisatsioon peab eesmärgid põhiorganisatsiooniga kooskõlastama ja vastupidi.

Järgnevas tabelist on toodud Viljandi Hansapäevad 2023 eesmärgid ja nende täitmine.

Tabel 1. Projekti eesmärgid.

Eesmärk	Mõõdik	Tulemus
1. Viljandi Hansapäevad on kõigile soovijatele tasuta linna festival.	Kokku külastab festivali kolme päeva jooksul hinnanguliselt 10 000 inimest.	Osaliselt täidetud - avamisõhtul toimunud öökonsertidele pidi ostma pileti.
2. Festivali alal on külastajate ning tiimi vahel hea ning toimiv kommunikatsioon.	Kõik tiimiliikmed saavad endale Hansapäevade kujundusega lamineeritud kaelakaardid, mida festivali ajal kanda, et külastaja meid märkaks ning saaks küsimuste tekkimisel tiimiliikme poole pöörduda.	Sai täidetud - kõik tiimiliikmed said endale kaelakaardi koos pildi, ametinimetuse ning kontaktinfo ning kandsid seda festivali ajal.
3. Tiimile on loodud võimalikult head töötingimused.	Teha kokkulepe erinevate toidupakkujatega Viljandis, kes on valmis Hansapäevade toidutalongi eest tiimiliikmeid toitlustama ning hiljem kogutud talongide eest festivalile arve esitama. Tiimiliikmete kõrge rahulolu pakutavale toidule.	Sai täidetud - korraldustiim sai süüa toidutalongi alusel neljas erinevas toidukohas Viljandis ning toidupakkujad esitasid talongi alusel festivalile arve. Osad pakkusid ka eraldi tiimile mõeldud päevapakkumisi (nt nädalavahetusel, kui neid tavaliselt pole).

		Tiimiliikmed olid laialdase ning kvaliteetse toidu valikuga rahul.
4. Tunnustada esinejaid ning suurendada tiimiliikmete rahulolu. Külalislahkuse suurendamine.	Leida Viljandi Hansapäevadele piisavalt sponsoreid, et kokku panna kingikotid kõigile esinejatele ning tiimiliikmetele tänutäheks nende panusele festivali õnnestumisel.	Sai täidetud - kõik festivalil üles astunud artistid ning koosseisud ja iga korraldustiimi liige sai Viljandi Hansapäevade erinevate sponsorite poolt kokku pandud kingikoti.
5. Tagatud on korralduse ühtsus ning tiimi tase on ühtlaselt hoitud.	Jätta festivali tiim samaks võrreldes eelmise aastaga. Annan kõigile liikmetele teada, et minu soov on see, et kõik jätkaks.	Osaliselt täidetud - kõik eelmise aasta tiimiliikmed, kes soovisid, jätkasid. Võtsin juurde paar kultuurikorralduse esmakursuslast ning lõin ühe uue ametikoha.
6. Festivali külastajate keskkonnateadlikkus kasvab.	Leida inimene, kes on keskkonna teemadega kokku puutunud või on valmis end nendel teemadel kurssi viima, et ka Viljandi Hansapäevade korraldus muutuks aina keskkonnasõbralikumaks. Loo alale prügi sorteerimise süsteem.	Sai täidetud - lõin tiimi uue ametikoha ning leidsin inimese, kes viis end vajaliku teemaga kurssi ning juhtis keskkonna teemadega seonduvat festivalil. Alale olid paigutatud eri prügiliikide jaoks mõeldud prügikastid.

2.1.3 Viljandi Hansapäevad 2023 programmi loomine

Peakorraldajana oli sündmuse eesmärk ellu viia programm, mis on näha joonisel 3. Selleks pidasin koosolekuid programmi juhtidega ning kooskõlastasin eelarve numbrid, seda kõike tegin koos assistendiga.

Joonis 3. Viljandi Hansapäevade programm. (autori joonis)

Riskianalüüs on osa korraldusprotsessist ning oluline töövahend kultuurikorraldajatele. Erinevate riskide kaardistamine ning analüüsimine aitab (Lõhmus, 2022):

- planeerida ressursse, et vältida ootamatuid kulutusi;
- tagada, et töö toimub plaanipäraselt;
- ennetada ohtlikke või ebamugavaid olukordi ning valmistuda neiks vajadusel ette;
- tõsta tiimi teadlikkust ja edendada ühist arusaama riskidest.

Sündmuse riskianalüüsi tehes kaardistasin kõik võimalikud riskid ilmast ja publikust seonduvaga kuni tehnikariketeni välja (vt lisa 3). Kuna tegemist on suure ülelinnalise vabaõhu festivaliga, siis oli erinevaid riske palju ning oluline oli, et ükski potentsiaalne risk, mis võib festivali ajal või eel realiseeruda, ei jääks kaardistamata. Riskide eelnev läbitöötamine hõlbustas minu tööd festivali ajal ja aitas probleemide ilmnemisel kiirelt reageerida. Näiteks ala korrashoiu probleemid, prügi festivali alal ning kiiresti täituvad

prügikastid, said kiirelt koristatud ning tühjendatud, sest olime sellele varem mõelnud. Kaasasin ka Keskkonnateenused, kes nende teemadega kohapeal tegelesid.

2.2 Planeerimine

Planeerimise faasis on oluline leida vastus küsimustele: kes?, mida?, millal? ja kuidas? Seda faasi alustasin tiimi kokkupanekust. (Orav, *s.a*) Sündmuse peakorraldajana järgisin põhimõtet, et tiimis toimib kooperatiivne juhtimisstiil, mille abil tagatakse konstruktiivne töökeskkond ja meeskonnas tekib sünergia. Kooperatiivse juhtimisstiili võtmelemendid on juhtimine veenmise ja kooskõlastamise abil, otsuste ühine väljatöötamine, täpne ülesannete jaotus, projektijuhi pidev kättesaadavus, tulemustele keskendumine, informeerimine ja tiimiliikmete tunnustamine. (Perens, 2019)

Hansapäevade tiimi juhtisin mõtte järgi: "Rühmana tegutsevad inimesed suudavad saavutada asju, mida ükski tegutsev inimene ei oska uneski näha." - Franklin Delano Roosevelt.

Hansapäevade tiimi struktuur on muutuv, sest koosneb mitmest komponendist ning seda mõjutavad paljud erinevad tegurid. Tiimi tuum püsib enam-vähem muutumatuna, kuid alati on neid, kes mingil põhjusel enam projektis kaasa ei tee. Valdav osa tiimi liikmeid pole Sakala Keskusega igapäevaselt seotud. Kuna Hansapäevade soov on olnud pakkuda praktika võimalust ka TÜ VKA esimese kursuse kultuurikorralduse tudengitele, siis tähendab see ka iga-aastast tiimiliikmete vahetust. Minu soov aga oli võimalikult suur osa tiimist jätta samaks ning sellest sai ka planeerimise faasi esimene osa. See tuli teemaks 2022. aasta Hansapäevade tagasiside koosolekul, kus arutasime, kui palju ressursi võtab iga aastaselt vahetuv tiim, kellele tuleb kõike nullist seletada ning vanemad olijad tundsid, et see takistab töökulgu.

Hansapäevi on korraldatud TÜ VKA tudengite abiga, mis toob mõlemale poolele kasu, tudengitel on võimalus praktiseerida erialast tööd ning Hansapäevadele on abikätest palju abi. Siiani on olnud pigem mõtteviis, et anna võimaluse kultuurikorralduse esmakursuslastele, kuid sel aastal rääkisin kõigepealt läbi kõikide eelmise aasta tiimiliikmetega ning uurisin, kes soovivad jätkata ning leidsin siis vajadusel ka uued inimesed. Nii jäi tiimi palju vanemaid olijaid, kes teadsid, kuidas Hansapäevade korraldus toimib ning aitasid ka uutel liikmetel (sh ka esmakursuslastel) protsessi sulanduda.

Selle põhjal võib öelda, et Hansapäevade tiim vastab osaliselt Perensi "Praktilise projektijuhtimise" raamatus välja toodud maatriksprojektorganisatsiooni tunnustele, kus moodustatakse projektigrupp ettevõtte olemasolevatest töötajatest, kus projektijuhi õigused ja

kohustused on võrdsed valdkonnajuhtidega ning ta allub otse juhtkonnale. Projekti läbiviimiseks kaasatakse töötajaid kõigist asjakohastest allüksustest. Tiimis oli ka palju liikmeid väljastpoolt põhiorganisatsiooni ehk Sakala Keskust.

Peakorraldajana lähtusin tiimi juhtides “Meeskonna juhtimise” raamatus välja toodud punktidest:

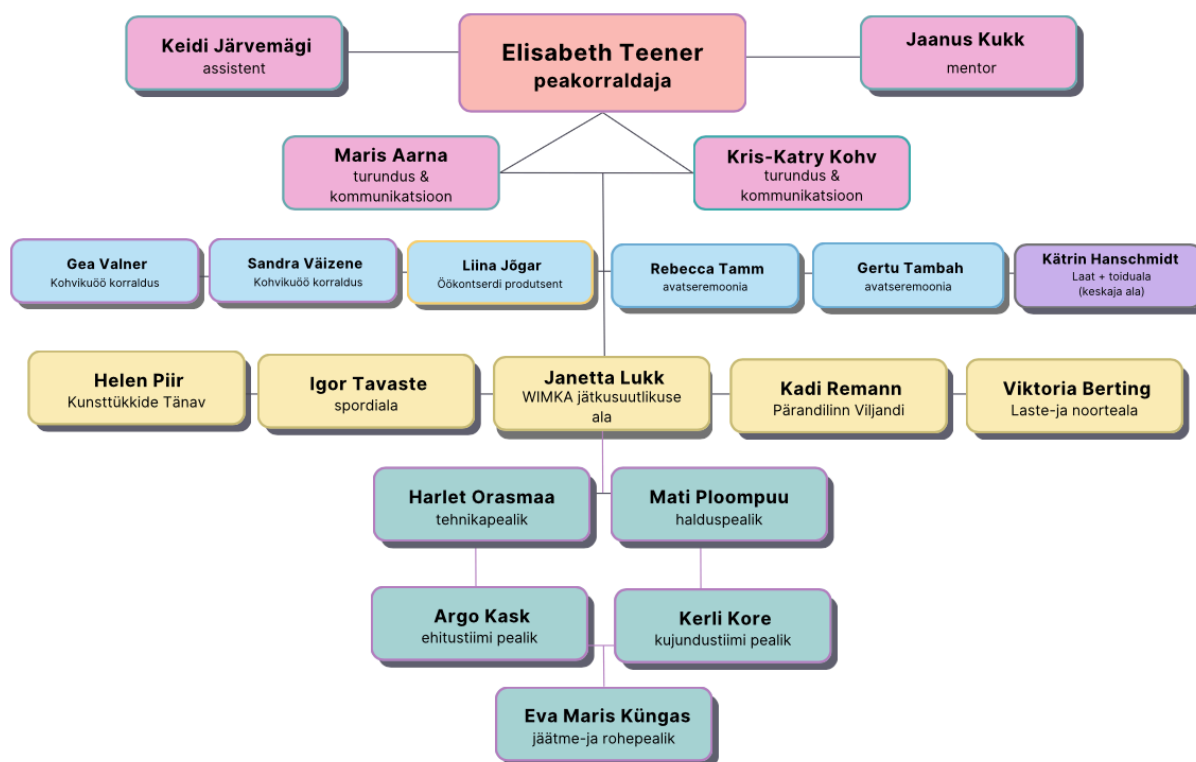
- meeskonna juht kui algataja: juht käivitab tegevused ja protsessid, mis soodustavad meeskonna arengut ja töötulemusi (olin tegevuste initsieeria, kuid tiimina olime ühiselt motiveeritud seda tegema);
- meeskonna juht kui juhendaja: juht on nõustaja ja mentor, aidates meeskonna liikmetel parandada töötulemusi (olin programmi eri tahkude arenguga pidevalt kursis ning uurisin, kuidas tiimiliikmetel läheb);
- meeskonna juht kui eeskuju: juht kujundab oma käitumist ja töötulemusi, peegeldades ootusi, mille on seadnud meeskonnale (jäin juhina rahulikuks ning mõistvaks);
- meeskonna juht kui läbirääkija: tiimiliikmed võivad mõelda, töötada, suhelda ja oma mõtteid väljendada erinevalt. Juht peab olema nendele erinevustele avatud ja teadma, et nende omaduste ühendamine võib olla keeruline, kuid see loob dünaamilise ja efektiivse meeskonna (minu poole võis alati pöörduda).

Peakorraldajana rakendasin erinevaid funktsioone korraldusprotsessi erinevates faasides, kuid oluline on kõik need punktid enda jaoks läbi mõelda, et juhina usaldusväärne olla. Mulle oli kõikide juhtimistegevuste juures suureks toeks assistent, kellega oli alati hea mõtteid vahetada ning erinevate teemade üle arutada.

Hansapäevade korraldusprotsessi vältel tegin tihedat koostööd Sakala Keskusega, olles pidevas suhtluses keskuse töötajatega, kellest paljud kuulusid ka festivali tiimi. Samuti veetsin suure osa ajast Sakala Keskuse ruumides, kasutades kontorit ja koosoleku ruume.

Kokku oli 2023 aasta Hansapäevade tiimis koos vabatahtlike ning kõrvalsündmuste korraldajatega (nt ööjalgpall) 79 liiget, kellest põhitiimi kuulus 39. Tiimi struktuur tähtsamate positsioonidega on välja toodud joonisel 4.

Joonis 4. Tiimi struktuur. (autori joonis)

Aasta aastalt on aina olulisemaks muutunud festivalide ning erinevate sündmuste keskkonnasäästlikkuse teema ning ka Hansapäevade jaoks on oluline sellele tähelepanu pöörata. Tänu selle aktuaalsusele lisandus minu soovil festivali tiimi uus positsioon - jäätme-ja rohepealik, kes tegeles jäätmete sorteerimise korraldamisega. Hansapäevad 2023 ei läinud täielikult taaskasutatavate nõude süsteemile veel üle, kuid vajalikke muudatusi ning teavitustööd oleme teinud järk-järgult, et kauplajatel oleks võimalik kohaneda uute nõudmistega.

Üldkoosolekud toimusid alati kogu tiimiga (kõik, kes osaleda said) peamiselt Google Meets keskkonnas, seda tänu asjaolule, et tiim oli suur ning inimeste graafikud väga erinevad ja kõigil polnud alati võimalust Viljandisse kohale sõita. Koosolekute interneti üleviimist mõjutas suuresti ka asjaolu, et veebruarist aprillini viibisin ise Eestist eemal, kuid see ei seganud korraldusprotsessi. Kokku toimus detsembrist juunini viis suuremat üldkoosolekut. Nende vahele jäi mitmeid väiksemaid koosolekuid erinevate alajuhtidega. Koosolekute ajad panin paika kasutades Doodle keskkonda, kus palusin tiimiliikmetel valida erinevate kuupäevade ning kellaaegade vahel endale sobivaim ning tulenevalt sellest planeerisin koosolekud aegadele, mil enim tiimiliikmeid sai osaleda. Kõikidel koosolekutel koostati ka protokoll, mida oli koosolekul mitte osalenutel võimalik hiljem lugeda, et olla kursis arutatuga. Peale koosolekuid saatsin kogu tiimile infomeili koos protokolliga failiga ning

tänasin koosolekul osalejaid, tuletades meelde, et kõik tööfailid, ka protokollid, on leitavad Drive jagatud kaustast.

Lisaks toimus läbi korraldusprotsessi igakuiselt palju väiksemaid koosolekuid programmi eriosade, turunduse ning tehnilise tiimiga, nii hoidsin end pidevalt erinevate korraldusprotsessi osadega kursis ja ennetasin viimase hetke üllatusi.

2.2.1 Turundus

“Turunduse juhtimine on kunst ja teadus valida sihtturge, otsida ja hoida kliente. See on klientide kasvatamine läbi loovuse ja suhtluse ning seeläbi suurema kliendiväärtuse tekitamine.”(Kotler, 2003, lk 8). Hansapäevade tiimis tegeles turundusega eraldi tiim, lisaks neile kaasasime öökonserti turundusse ka digitaalmeedia ja disaini stuudio Manimal.

Peakorraldajana oli minu ülesandeks anda turundustiimile vajalik sisend ja olla kursis eelarveliste muudatustega, Manimaliga suhtles turundustiim otse, kuid aega-ajalt tegime ka kõik koos ülevaatlikke koosolekuid. Samuti vaatasime kõik festivali kujundusfailid koos üle. Minu jaoks oli oluline panustada ja edastada ka oma arvamus kujundusest ning sotsiaalmeediasse minevast reklaamist.

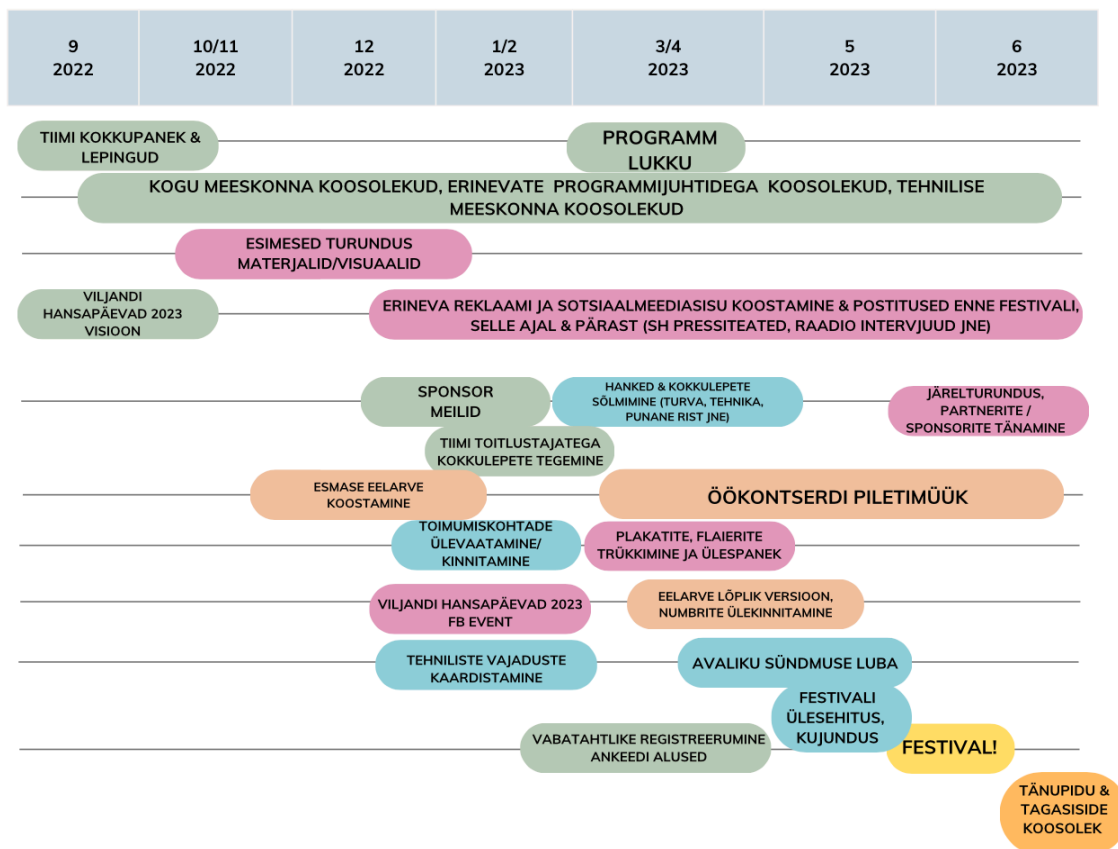
Turundustiimi eesmärk oli teha festival nähtavaks eeskätt Viljandis, suurendada selle märgatavust ka mujal Eestis ning meie sõpruslinnades Lätis suurendades sellega nii kogukonna kaasatust kui ka kaugemalt tulevate küllastajate osakaalu. Erinevad turundustegevused hõlmasid nii trüki-kui ka digiturunduslikke tegevusi, samuti meedia kajastusi. Peakorraldajana oli minu rolliks ka Hansapäevadega seotud intervjuude andmine erinevates raadiokanalites (Kuku, Elmar, RingFM).

2.3 Teostamine

Hansapäevade ettevalmistus protsessis oli palju erinevaid tegevusi:

Joonis 5. Tegevuskava. (autori joonis)

VILJANDI HANSAPÄEVAD 2023

Rohelisega märgitud tegevused on seotud üldise korraldusega, mida tegime peamiselt mina ning minu assistent Keidi Järvemägi. Roosaga on toodud välja tähtsamad turundus-ning kommunikatsiooni tegevused, mida viis ellu turundustiim. Sinisega märgitud tegevused on seotud festivali tehnilise poolega ning oranž tähistab eelarvega seotut.

Teostamise faasis (vt joonis 5), mis kestis kõige pikemalt (detsembrist juunini) said tehtud järgnevad tegevused:

Tegevus	Vastutaja
Koosolekute organiseerimine ja läbiviimine	Peakorraldaja, assistent
Tiimiliikmete lepingute koostamine	Peakorraldaja, assistent
Festivali programmi kinnitamine	Peakorraldaja
Toimumispaikade ülevaatamine	Peakorraldaja, programmi alade vastutajad

Hanked (turvafirma, tehnika firmadega jne)	Tehnikajuht, haldusjuht, jäätme-ja rohepealik
Eelarve koostamine	Peakorraldaja
Turundus-ja kommunikatsiooniplaani koostamine ja elluviimine	Turundustiim
Kokkulepped tiimi toitlustajaga	Assistent
Läbirääkimised sponsorite ning koostööpartneritega	Peakorraldaja, assistent
Avaliku sündmuse loa koostamine	Peakorraldaja

Sündmuse toimumiseks loodud dokumente oli palju, kuid olulisemad neist, millega töötasin olid (kronoloogilises järjestuses):

- Viljandi Hansapäevad 2023 meeskonna kontaktide tabel;
- Eelarve;
- Viljandi Hansapäevade toitlustus tabel;
- Tiimi käsunduslepingud;
- Ala kaardid (Kohvikuöö, hansa laat, prügi, turva, WC asukohad jne);
- Kauplejate nimekiri;
- Alkoholiga kauplejate nimekiri;
- Müügiload;
- Avaliku sündmuse luba.

Viljandi Hansapäevade 2023 avamispäeva tähtsündmuseks 2. juunil oli öökonsert Uueveski orus basseini kaldal, kus esines Viljandist alguse saanud *reggae- ja skamuusikat* viljelev bänd Angus oma uue loominguga, mida nad esitasid esmakordselt ning kontserdi lõpetas DJ Sander Mölder. Reedesele Kohvikuöle ja öökonserdile järgnesid nädalavahetuse päevad põhiprogrammiga Viljandi kesk- ja vanalinnas ning Viljandi järve kaldal sporditegevustega (vt joonis 3). Kõige rohkem mänguruumi annab reedene päev, kus on palju muutuvaid tegureid, näiteks toimub Kohvikuöö igal aastal eri linnaosas ning ka öökonserti korraldus pakub palju kunstilist vabadust. Laupäeva ning pühapäeva kultuuriprogramm ning tegevused on aastatega väljakujunenud ning seal väga palju muudatusi pole, toimub

traditsiooniline hansa käsitöölaad, spordivõistlused ning erinevate programmide tegevused kunsttükide tänaval ja laste-ja noortealal. Teist aastat olid programmis ka uued alad nagu WIMKA jätkusuutlikkuse ala, keskaja ala ning Pärandilinn Viljandi ala koos väliskülastega.

Eriprogrammina lisandusid veel visuaalne luulelavastus "NAISTE TUUM, MEESTE KUUB" ning Summerfest 2023 kontsert lauluväljakul. Sündmus sai nii osalejatelt kui ka meedialt positiivset tähelepanu.

2.4 Lõpetamine

Viimases faasis ehk lõpetamise osas toimus tänapäevaste kogu tiimile koos vabatahtlikega ning saatsime välja ka vabatahtlike tagasiside ankeedi Google Forms keskkonna kaudu. Lisaks sellele toimus tagasiside koosolek põhitiimiga, millest koostas ka dokumendi, mida järgmise korraldajaga jagada. Minu tagasiside tiimile oli positiivne, tunnen, et meie koostöö kõigi tiimiliikmetega sujus, meil oli vastastikune usaldus. Tagasiside koosolekul arutasime nii seda, mis läks hästi ja toimus ning mida järgmisel korral teistmoodi teha.

Minu meelest toimus väga hästi:

- tiimi toitlustusel toidutalongide süsteem;
- jätta võimalikult suur osa tiimi koosseisust samaks;
- väliskülaste ning pärandilinna ala sobis omavahel väga hästi kokku.

Samuti oli positiivne, et meil oli palju sponsoreid (Õhtuleht Kirjastus, Nordmel, Näkk beauty, Bauhof, MyFitness, BalSnack, Värske Rõhk, Coca-Cola Eesti, Coop, Eesti Rahva Muuseum, Väetee, Suppy, Castle Escape, Rõngu Pagar ning Pokumaa) tänu kellele saime anda kingikoti kõigile esinejatele ning tiimiliikmetele.

Järgmisel korral võiks teisiti teha:

- kõik koosolekud veebis;
- rohkem koostööd huvi-ja kunstikoolidega;
- alajuhtidel luua varem kontakt vabatahtlikega;
- luua ainult üks Facebooki event ja kõik Hansapäevadega seotud sinna alla koondada;
- järgmisel aastal võtta kindlasti kasutusele pandipakendi süsteem.

Samuti võiks koostada täpsema ülevaate festivalil osalejate arvu kohta, mis on siia maani vaid korraldajate enda hinnangul põhinev (nt teha festivali alal mobiili positsioneerimise, mis näitaks palju inimesi Hansapäevade ajal linnas on).

2. 6 Eelarve ja rahastus

Peakorraldajana oli festivali korralduses minu väga oluliseks ülesandeks ka eelarve koostamine ning jälgimine, et püsiksime kavandatud piirides (Perens, 2019). Eelarve koostamist saab alustada alles pärast projekti tegevuskava ja plaani valmimist. Seda pole võimalik teha varem, kuna iga planeerimisega seotud valik mõjutab projekti elluviimiseks vajalikku rahasummat. (Perens, 1999)

Sakala Keskuse põhimäärusest tulenevalt on keskuse eelarve Viljandi linna eelarve üheks osaks (Sakala Keskuse põhimäärus, 2021). Hansapäevade eelarve tuleb Viljandi linnavalitsuselt (täpsemalt Haridus-ja kultuuriametilt) eraldatud eelarvest Sakala Keskusele.

Kokku on linnapoolne eelarve üheksa kohustusliku linna sündmuse jaoks (Vabariigi aastapäev, Emadepäev, Isadepäev, linna sünnipäev, Jaanipäev, Hansapäevad, lastekaitsepäev, taasiseseisvumise aastapäev, 1. adventiküünla süütamine), mida Sakala Keskus peab ellu viima, 120 000 eurot. See summa muutus aga 2023 aastal kümne tuhande euro võrra väiksemaks, ehk eelmisel aastal oli see 110 000 eurot.

Eelarve fail ning kulude jaotumine oli mul tänu kahele eelneva aasta kogemusele enam-vähem teada, küll aga tuli arvestada, et hinnad on aastaga päris palju tõusnud, samas on Hansapäevadeks eraldatud summa 60 000 eurot püsinud muutumatuna üle kümne aasta. Tuludena lisandusid eelarvesse veel platsitasud ning Bonifatiuse gildi poolt, kes tegeles hansa laadaga, korraldustasu. Öökonsertidil oli eraldi eelarve (vt. lisa 2) ning selle eest vastutas öökonserti produtsent. Vajalik tehnika (ka öökonsertidile) tuli üldhangetest ning Sakala Keskuse enda tehnikast (valgus-ja helitehnika, lava, wc, turvateenus) ja oli arvestatud üldise Hansapäevade eelarve sisse.

Esmalt palusin kõigil alajuhtidel koostada mulle esmane nägemus nende valdkonna vastutusala kuludest koos hinnapakkumistega, samuti pidasin kõigiga eraldi töötasu läbirääkimisi. Nii sai esmane eelduslik eelarve paika.

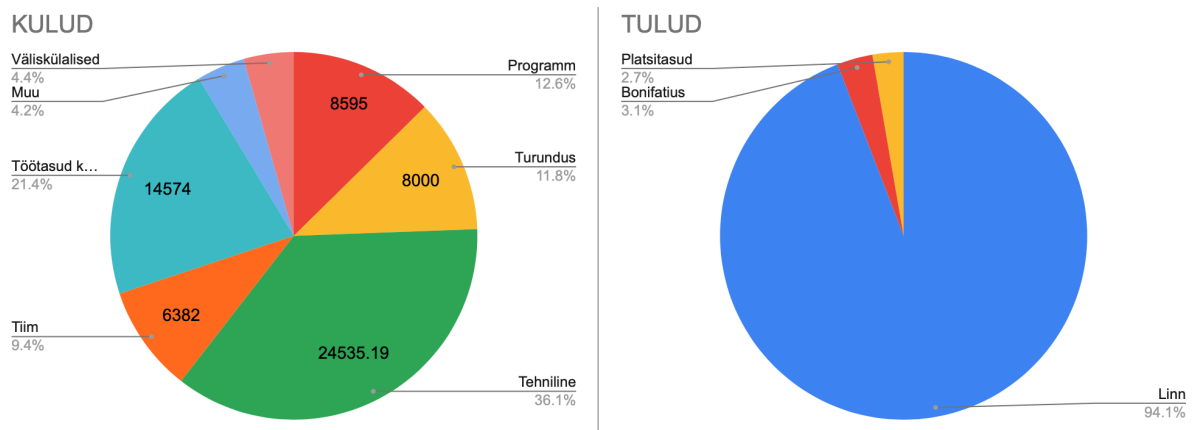
Hansapäevad on aastatega kasvanud nii kvaliteedilt kui ka kvantitatiivselt ning teenuste hinnad on kasvavas majanduses pidevalt tõusnud. Viljandi linn aga pole festivali jaoks eraldatud summa suurendamist vajalikuks ega võimalikuks pidanud. Tänu sellele

otsustasin, et festivali kvaliteedi arvelt ma kärpima ei hakka, aga tagasi tuleb tõmmata kvantiteedi arvelt ning korraldada kompaktsemalt.

Hansapäevade kohta aruande esitamist ei nõuta, kõik lõplikud arved saadeti Sakala Keskuse nimele ning need kandis keskuse süsteemi sealne raamatupidaja. Lõplik eelarve (ilma öökonsertideta) oli 67 965.17 eurot, mis jäi planeeritust 4225.17 euro võrra miinusesse (vt. lisa 1), kuid selle katsime Sakala Keskuse teiste sündmuste ning tulude eelarvest, millega tegeles keskuse direktor Jaanus Kukk.

Festivali eelarve koosnes joonisel 6 toodud kuludest ning tuludest. Joonisel on toodud välja summad ning nende protsentuaalne osakaal eelarvest.

Joonis 6. Tulude ja kulude jaotus. (autori joonis)

Olles olnud Hansapäevade tiimiliige kolmel aastal julgen väita, et festivalile eraldatud summa on liiga väike ning jäänud majanduskasvule ja hinnatõusule jalgu. Rahapuuduse tõttu kannatab kahjuks kõige rohkem just festivali tiim, kellele pole võimalust maksta õiglast tasu. Peakorraldajana on väga raske oma tublidele ning töökatele tiimiliikmetele öelda, et taaskord pole mul võimalik nende igati õiglast ning põhjendatud töötasu täies ulatuses maksta. Kuna ainult motivatsiooni ning juba kulunud lausega “kultuuris nii ongi” ei hoiu kahjuks enam ühel hetkel festivali kvaliteeti üleval siis pakun lahendusena, et Hansapäevad leiaksid lisaks linnale ka pikaajalise koostööpartneri või toetaja.

2. 7 Sündmuse mõjud

Kõigil sündmustel on otsene sotsiaalne ja kultuuriline mõju nii osalejatele kui ka kogukonnale. See mõju võib ilmneda ühises spordi- või kontserdielamuses või ka kohaliku

uhkuse kasvus oma kodukoha üle, inimeste kultuuriliste piiride avardamises ning uute põnevate ideede tekkimises. (Müristaja & Tarmula, 2011). Otseseid vahetuid mõjusid Hansapäevadel ei mõõdetud, seega saan siin peatükis rääkida arvestades vaid kaudseid ja üldiseid mõjusid.

Hansapäevad suurendavad ühtsuse tunnet ning tugevdavad kogukonna identiteeti. Seda väidan tagasiside põhjal, mille sain nii tiimilt kui ka küllastajatega vesteldes. Festival annab võimaluse ka kogukonnale festivali toimumisse panustada. Seda ilmestab hästi näiteks Kohvikuöö, kus valitud linnaosa elanikel avaneb võimalus oma koduhoovid küllastajatele avada ning pakkuda neile oma tehtud hõrgutisi ja kunsttükide tänava ning laste-ja noorteala programm, mis pakub esinemisvõimalust akadeemia tudengitele ning linna huvikooli, muusikakooli ja erinevate tantsurühmade õpilastele. Hansapäevad on kogukonna poolt kogukonnale mõeldud festival, mis tähendab, et ka meie korraldustiimi on kaasatud palju kohalikke ning siin õppivaid ja elavaid akadeemia tudengeid.

Tänu Hansapäevadele muutus festivali perioodiks kaasatud majandusettevõtete tegevus aktiivsemaks. Kohvikuööl osales 28 kohvikut ning koos hansa laada 255. kauplejaga, laste-ja noorteala, kunsttükide tänava ning väliskülalistega oli Hansapäevadel oma tooteid müümas 292 kauplejat. Nii Kohvikuöö korraldaja Gea Valner kui ka hansa laada korraldaja Kättrin Hanschmidt edastasid mulle info kauplejate rahulolust. Pea kõik kodukohvikud müüsid end tühjaks juba enne öökontserdi algust ning ka laupäeva ning pühapäeva laada kauplejad olid rahul küllastajate ostu aktiivsusega.

Samuti on sündmus olulise tähtsusega Viljandi linna mainekujunduses, mis toob siia nii esinejaid kui ka küllastajaid kaugemalt Eestist ning väljastpoolt. Hea näide on Pärandilinn Viljandi ja Väliskülaliste ala, kus olid esindatud mitmed Hansalinnad Lätist (Valmiera, Cesis, Koknese, Limbazi, Straupe ja Via Hanseatica esindus). Mainekujunduse olulisusest räägitakse ka Viljandi Linna Arengustrateegia 2035+ dokumendis.

Majanduslikult mõjutas sündmus enim neid, kes olid Hansapäevadega otseselt seotud. Positiivne majanduslik mõju oli sellel aastal kindlasti Uueveski linnaosa elanikele, kes oma kodukohvikud avasid ning samuti kõigile kauplejatele hansa alal, kes said võimaluse oma tooteid ning teenuseid müüa. Tänu sellele, et Viljandi linna tänavatel liikus festivali ajal tavapärasest rohkem rahvast, oli kindlasti ka Viljandi kohvikutes rohkem küllastajaid ning otsene majanduslik kasu tuli neljale kohvikule (Kodukohvik, Villa Maria, Legend, Tegelaste Tuba), kes toitlustasid Hansapäevade tiimi.

Sündmustel on alati ka negatiivsed mõjud. (Müristaja & Tarmula, 2011) Hansapäevadega kaasneb linnas palju liikluse ümberkorraldamist, mis on kohalikele elanikele

tülik. Samuti võib linlasi häirida kontsertide ning esinemistega lavadelt kostuv heli, mis kestab Hansapäevadel läbi kolme päeva ning ka suurenev rahvamass linnas tekitab tavapärasest rohkem taustamüra. Veidi sai kahjustada ka linna haljasala, näiteks Köleri pargi muruplats, kus toimusid Keskaja ala tegevused ning asus taluloomaaed. Samas andsime panuse küllastajate keskkonnateadlikkuse tõstmisesse läbi prügi sorteerimise süsteemi loomise festivali alale.

Negatiivseks mõjuks võib lugeda ka buklettide, postrite ning alakaartide trükkimist, mis pole keskkonda silmaspidades kõige sõbralikum. Selle mõju vähendamiseks otsustasime vähendada buklettidel olevat infot ning kellaajaline programm sai kirja vaid festivali alal olevatele kriiditahvlitele ja Facebooki sündmuse kirjeldusse, nii tuli buklett poole õhem ning kompaktsem ja aitas säästa ebavajalikku paberi kulu.

3. Sündmuse analüüs ja refleksioon

Seadsin enda jaoks esimese kursuse alguses eesmärgi, kogeda ülikooli ajal võimalikult palju praktikat, sest mõistsin, et kultuurikorraldus on väga praktiline eriala ning kontaktide loomine ning tutvuste võrgustiku ehitamine on sellel erialal läbilöömiseks hädavajalik. Samal põhjusel liitusin ma ka kolm aastat tagasi Viljandi Hansapäevade tiimiga, soovist saada kogemust suursündmuse korraldusprotsessist. 2021 aasta sügisel tegi peakorraldaja Jaanus Kukk mulle pakkumise võtta temalt roll üle. See oli minu jaoks ootamatu pakkumine, kuid sellele jaatavalt vastamisega astusin kultuurikorraldajana väga suure sammu edasi. Olen väga tänulik selle eest, kuhu see mind lõpuks välja viis. Sain meeletult kogemusi ning laia kontaktide võrgustiku.

Viljandi Hansapäevade 2023 korraldusprotsess algas 2022 aasta septembris. Kogu protsessi pikkus esimestest tiimiliikmetega kohtumistest kuni tagasiside koosolekuteni oli kümme kuud. See on üsna pikk periood ning nõuab head ajaplaneerimist ning suurema pildi nägemist, et mõista, mis hetkel ja milliste tegevustega alustada. Kuna olin peakorraldaja rollis teist aastat järjest, siis oli mul enesekindlus ning usk, et saan sellega hakkama.

Üldine hinnang sündmuse ettevalmistumisele ja toimumisele on positiivne. Suures pildis teadsid kõik osapooled millal, kuidas ja mida nad tegema peavad. Siin aitas kindlasti kaasa ühise Drive kausta loomine ning materjalide koondamine ühte kohta ning nende jagamine kogu tiimiga. Ühtegi suurt konflikti või arusaamatust ei tekkinud, seda oskasin tänu eelmise aasta õpetlikule kogemusele ka juba ennetada. Üheks suuremaks katsumuseks sündmuse korraldusprotsessis ning festivali toimumise ajal on selle eritahulisus, sest tiim on

suur ja erinevaid programmi osi palju ning nii tekib ka palju eriilmelisi küsimusi. Meel peab olema kogu aeg terav ning valmis kiirelt ümberhäälestuma.

Emotsionaalselt oli raskeim sündmuse lähemale jõudmisega aina kasvav pingeline, mis on tegelikult loomulik. Tänu varasemale kogemusele nii Hansapäevadega kui ka näiteks kultuuriklubi Wimka juhtumisega olen õppinud pingelistes olukordades rahulikult jääma. Tean, et selleks, et suudaksin olukorras selget pead hoida on oluline piisav uneaeg, kuid samuti ka sotsialiseerumine, et oma mõtteid tuulutada. Aina tihedamaks muutuv graafik ning viimasel hetkel kiired tegutsemised tulevad ka siis kui sündmust väga hästi ette planeerida. Ootamatused ning viimase hetke muudatused on projekti loomulik osa. See tähendas muudatusi ka eelarves ning selles püsimine oli paras katsumus. Ühel hetkel sai selgeks, et sündmuse kulud ületavad tulusid ning minu ülesanne oli hoida kulude suurenemine võimalikult minimaalne.

Tagantjärele vaadates saan öelda, et seadsime öökonserti pileтите müügi eesmärgi ebarealistlikult kõrgeks. Siiski oleks võinud müüa veidi rohkem pileteid, usun, et järgmisel korral tuleks rohkem rõhku panna digiturundusele. Kuigi müügi eesmärk jäi täitmata pean siiski kontserdi toimumist õnnestunuks, sest rahvas jagunes alale ühtlaselt ära ning kõigil oli ruumi tantsida ja kontserti nautida.

Samuti on minu jaoks olnud raske lahti lasta ideest, et pean igat detaili kontrollima, sest olen õpingute ajal aru saanud, et eriti suursündmuse peakorraldajana ei ole see tegelikult võimalik. Pidin usaldama oma korraldustiimi - nad on oma ala eksperdid. Näiteks tunnen, et ei oska täielikult hinnata tehnilisi vajadusi, kuid selleks olidki mul olemas pädevad tehnika- ja haldusjuht, keda usaldasin ja teadsin, et ka hangete puhul valivad nad oma aastatepikkusele kogemusele tuginedes välja parimad tehnikat pakkuvad ettevõtted.

Tundsin end tiimi juhtides kindlalt, olles seda protsessi eelnevalt paar korda läbi teinud oli mul tekkinud enesekindlus, hoomasin suurt pilti. Inimesed võtsid mind tõsiselt, sest ma ei olnud enam nende jaoks tundmatu noor tudeng. Tundsin siin suurt vahet võrreldes 2022 aasta korraldusportsessiga. Minu tiitlit "peakorraldaja" võeti nüüd tõsiselt ning tundsin, et mind austati. Paljud tiimiliikmed mainisid, et neil on hea meel näha Hansapäevade eesotsas noort verd, mis hoiab ka festivali enda värskena. Kuigi esialgu tundus mu noorus pigem takistus siis ühel hetkel mõistsin, et see on ka tugevuseks, eriti suheldes teiste tudengitega tiimis, kellega meil oli lihtsam leida ühine keel ning mõista üksteist. Minu soov polnud olla kardetud juht, vaid tunnistasin ka ise, et olen noor ja kõike ei tea, aga me leiame koos lahendused. Tuletasin pidevalt meelde, et minu poole pöördumist ei pea kartma. Kõigele leidub lahendus ja koos jõuame sinna kiiremini.

Minu üheks tugevuseks peakorraldaja rollis oli kindlasti tiimi ja projekti tundmine, ma teadsin mida ma teen ja mu ümber oli tiim, mis koosnes inimestest, kes usaldasid mind. Usaldus oli minu ja tiimi vahel mõlemapoolne. Tänu sellele tundsin end piisavalt pädevana tiimi juhtimises, koosolekute korraldamises ning korraldusprotsessiga graafikus püsimises. Korraldusprotsessi aitas organiseeritust tuua ka minu loodud ühine festivali Drive kaust, kus kõik alad said jagada teistega vajalikku infot. See oli üks minu eesmärkidest - luua korraldusmaterjalides kindel struktuur ning süsteem, kus kõigil oleks vajalikule infole koheselt ligipääs. See tõi mulle endale selguse ning toetas väga ka tiimi, kes tundis, et neil on toimiv süsteem, millele tugineda ning pidev ülevaade korraldusprotsessist. Samuti pean enda tugevuseks võimekust juhtida projekti kaugemal olles. Viibisin korraldusprotsessi ajast kaks kuud välismaal praktikat tehes ning esmalt tegi see mind ärevaks, sest ma polnud kindel, kuidas tiimi juhtimisega niimoodi hakkama saan. Kuid tänu tänapäeva veebikoosolekute võimalusele ning minu ajaplaneerimis oskustele ei takistanud välismaal viibimine tegelikult kuidagi Hansapäevade korraldustöö protsessi ja selle kvaliteeti.

Usun, et sihtrühma lubadused said täidetud. Viljandi linna tänavad olid läbi kolme päeva rõõmsaid külastajaid täis, alates peredest Kohvikuööl ja käsitöö huvilistest hansa laadal kuni noorte kunsti ja muusika nautlejateni kunsttükide tänaval ning pärandi huvilisteni pärandilinna alal välja. Otsest tagasisidet korralduse kohta n.ö sündmuse tellijalt ehk Viljandi linnalt pole Hansapäevade tiim saanud ning näen, et see on midagi, millele tuleks tulevikus rohkem tähelepanu pöörata, et tagasisidestamine oleks konkreetsem, sest see aitaks mõista kas ka linna silmis on tehtud head tööd ning mida saaks veel paremini teha. Praegu tundub, et linnavalitsus lähtub põhimõttest: kui on halvasti, siis räägitakse aga kui on hästi siis on hästi. See aga tähendab, et konkreetset tagasisidet, kuidas linnavalitsus tegelikult rahule jäi ning mis nende nägemuses võiks teisiti olla, meil ei ole. Tagasiside peaks tulema kultuuri- ja haridusametilt (Sakala Keskuse otsene tööandja) ning avalike suhete ja turismiametilt, see on ka neile oluline linna mainekujundus sündmus (nt väliskülalised sõpruslinnadest).

Kuna aega töö analüüsimiseks oli palju siis võimaldas see minna tehtud tööga süvitsi. Vastavalt vajadusele võtsin ühendust ka koolipoolse juhendajaga, et arutada kirjutatu üle, kuid üldiselt olin töö kirjutamisel ning analüüsimisel pigem iseseisev, tuginedes teooriale ning varasemalt õpitule.

Kõige rohkem rõõmustas mind see, et tegelikult sujus korraldusprotsess ilusasti ning Viljandi Hansapäevad 2023 korraldus õnnestus. Ilm, mida ükski korraldaja mõjutada ei saa, oli enamus ajast meie poolt. Avamisõhtul olid Uueveski tänavad paksult Kohvikuöö külastajaid täis ning päikesepaiste tegi inimesed õnnelikuks. Ka öökontserdil sujus kõik, ala

sai õigeaks ajaks valmis, kujundus töötas ning inimesed nautisid - oli väga maagiline algus. Isegi festivali viimase hommiku paduvihma sahmakas ei seganud külastajaid ning festivali lõppkontserdiks oli ilm taas ilus. Tagasiside koosolekul nõustusime kõik, et hansa tiimi koostöö sujus ning kõik osapooled jäid festivali toimimise ning kommunikatsiooniga üldiselt rahule, väikesed arusaamatused on tööprotsessi loomulik osa. Sellega sain panna ilusa punkti oma kolmele aastale Viljandi Hansapäevade tiimis, et võtta vastu uusi põnevaid projekte, kus saan rakendada kõike, mida Hansapäevade korraldusprotsessis õppisin.

Kokkuvõte

Käesolev kultuurikorralduse eriala loov-praktiline lõputöö annab ülevaate linnafestivali Viljandi Hansapäevad korraldusest ning minu rollist selle sündmuse peakorraldajana. Viljandi Hansapäevad on linnaelanikele suunatud tasuta koguperefestival, mis toimus kolmekümne esimest korda 2023 aastal 2.-4. Juunini Viljandi linnas.

Viljandi Hansapäevad on Sakala Keskuse korraldatav Viljandi linna üks suurim iga aastaselt toimuv sündmus, mis toimub traditsiooniliselt juunikuu esimesel nädalavahetusel, et tähistada kunagist hansalinna kuldaja staatust, mil linn kuulus Hansa Liitu. Tegemist on kogukonnale mõeldud tasuta kogupere festivaliga, oodatud on kõik Viljandi linna ja selle lähiümbruse elanikud, samuti on teretunud kõik kaugemad külalised Eestist ja väljastpoolt. Mitmel laval toimuvad kontserdid ja ülesastumised annavad võimaluse linna huvikoolide lastele ja noortele, akadeemia tudengitele kui ka professionaalidele. Külastajaid on iga aastaselt hinnanguliselt 10 000 inimest.

Peale kolme aastat Hansapäevade tiimis olemist ning kahel aastal sündmust eest vedades panin Viljandi Hansapäevade 2023 eduka korraldamisega sellele ka enda jaoks punkti. On aeg edasi liikuda ning end uutes projektides proovile panna. Uhkuse ning usaldusega andsin teatepulga edasi enda assistendile Keidi Järvemägile, kellesse on mul suur usk ning kes saab kindlasti peakorraldaja rolliga suurepäraselt hakkama. Olen valmis teda sujuva ülemineku jaoks igati aitama ja festivali korraldusprotsessis oma teadmistega nõustama.

Minu soov on, et Viljandi Hansapäevad oleks ja jääks ka edaspidi linna üheks oodatumaks sündmuseks, mis avab suvehooaja ning millest on kõigil soovijatel võimalik tasuta osa saada ilma, et see kaotaks oma kvaliteedi. Kogukonna hoidmine ning väärtustamine läbi selliste sündmuste on oluline.

Täna enda poolt kogu Viljandi Hansapäevade 2023 tiimi usalduse ning tore ja sujuva koostöö eest ning sponsoreid ja koostööpartnereid toetuse eest. Eriti tänan enda mentorit Jaanus Kukke ning assistenti Keidi Järvemägi, kes olid mulle kogu korraldusprotsessis igati toeks.

Kasutatud allikad

- Alas, R. (2008). *Juhtimise alused*. Külim.
- Donnellon, A. (2010). *Meeskonna juhtimine. Asjatundlikud lahendused igapäevastele probleemidele*. AS Äripäev.
- Kotler, P. (2003). *Turunduse vaatenurgad A-st Z-ni*. AS Eesti Ekspress Kirjastus.
- Kreitner, R. (2006). *Management*. 10th revised edition. Houghton Mifflin Company.
- Lõhmus, M. (2022). Sündmuse ohutus ja turvalisus. [Loengukonspekt]. Tartu Ülikooli Viljandi kultuuriakadeemia.
- Müristaja, H. & Tarmula, K. (2011). *Sündmus- ja koosolekukorraldus*. Kirjastus Argo.
- Orav, I. (s.a.). Projektijuhtimine. *Loov Eesti*.
- Perens, A. (1999). *Projektijuhtimine*. Külim.
- Perens, A. (2019). *Praktiline projektijuhtimine*. AS Pakett.
- Sakala Keskuse arengukava 2021-2025. (2021). RT IV, 22.04.2021, 5.
<https://www.riigiteataja.ee/akt/420052023129?leiaKehtiv>
- Sakala Keskuse põhimäärus. (2021). RT IV, 07.05.2021, 38.
<https://www.riigiteataja.ee/akt/407052021038>
- Sakala Keskus. (2024). *Sakala Keskuse koduleht*. <https://www.sakalakeskus.ee/>.
- The Hansa. (2024). *Hanseatic League*. <https://www.hanse.org/en>
- Viljandi linna arengustrateegia 2035+ ja Viljandi linna arengukava aastateks 2022-2028. (2022). RT IV, 08.10.2022, 22.
<https://www.riigiteataja.ee/akt/408102022022&leiakehtiv>
- Üksvärv, R. (2008). *Organisatsioon ja juhtimine*. Tallinna Tehnikaülikool.

Lisa 1. Eelarve

Viljandi Hansapäevad 2023 eelarve			
KULUD	PLANEERITUD	TEGELIK	KOMMENTAARID
Programm	8550	8600	
Laste-ja noortela	600	600	
Taluloomaaed	400	400	
Kunsttükide tänav	500	500	
Pärandilinn Viljandi	400	400	
Torupillaager	200	200	
Keskaja ala	3000	3000	
Avarongkäik	400	400	avakontsert
Kohvikuöö	750	800	
Sport	2300	2300	HansaCup, Trepimäe jooks, medalid ja kohtuniku tasud
Turundus	7770	8000	
Sotsiaalmeedia spetsialist	1215	1215	käsund
Keeletoimetaja	300	350	käsund
Fotograaf	400	400	käsund
Autokleebised	90	110	
Audio ja teleklipid	350	400	
Trükimeedia	500	500	
Trüki- ja online kujundusmaterjalid	1300	1410	
Trükised (plakatid, voldikud, kaardid)	2600	2600	
Digimeedia	440	440	
Videograaf	575	575	
Tehniline	21696	24535.19	
Lavad ja telgid	6000	7006.32	
Keskonnateenused	2000	2244.48	
Heli ja valgus tehnika	3500	3945.49	
Turvateenus	6500	6956.1	
WC	1696	1882.8	
Ehitustiim	2000	2500	
Tiim	6500	6382	
Korraldajate toit	5000	4882	Toidutaloned: Villa Maria, Kodukohvik, Tegelaste Tuba, Legend
Lõpupeo toit, jook, ruum	1500	1500	Pizzeria Pantalone, Mulks
Töötasud koos maksudega	14514	14574	
Peakorraldaja	4014	4014	käsund
Tehnikajuht	1300	1300	arvega
Kujundaja + materjali kulu	4500	4500	arvega
Avarongkäigu korraldustiim	500	560	käsund
Kohvikuöö peakorraldaja	2700	2700	arvega
Haldusjuht	1500	1500	arvega
Muu	2120	2878.98	
Kingkiotid Viljandi linn logoga	200	292.8	200tk
Viljandi Veevärk AS	20	24	vee analüüs Laidoneri plats 5
Elektriklipide avamine	900	996	
Meditsiiniteenus	300	350	Punane Rist
Tigu Disain OÜ	100	129	suunaviitade kleebised
Cramo Estonia AS	200	295.19	tööriistade rent
EAÜ	150	185.83	elavesitus, autoritasu
MTÜ Eesti Esitajate Liit	50	56.16	fonogrammide kasutamine
Transport	0	150	Harlet auto
Elafete OÜ	200	400	pildistamine - fotograafi teenused
Väliskülalised	2300	3000	
Amendero OÜ	200	300	välisdelegatsioonide lõunasöök
Harmonia Catering OÜ	1000	1500	Viljandi linnapea vastuvõtt väliskülalistele
OÜ Nivek	200	240	Paadisõit väliskülalistega
Aasa Külalistemaja OÜ	900	960	väliskülaliste majutus Aasa külalistemajas
	PLANEERITUD	TEGELIK	
KOKKU	63450	67910.17	
TULU	PLANEERITUD	TEGELIK	
Linn	60000	60000	
Bonifatius	2000	2000	
Lasetala ja kunsttükide platsitasud	380	380	
Spordiala platsitasud	130	130	
Kohvikuöö platsitasud	1080	1080	
Pärandilinn platsitasud	150	150	
	PLANEERITUD	TEGELIK	
KOKKU	63740	63740	
	VAHE	-4170.17	

Lisa 2. Öökonserti eelarve

Öökonsert 2023 eelarve			
KULUD	PLANEERITUD	TEGELIK	KOMMENTAARID
Esinejad	5500	4700	peaesineja + DJ
Esinejate majutus	100	84	
Generaator	200	200	
Digiturundus	3500	3600	
Trükimeedia turundus	1500	1500	
KOKKU	10800	10084	
TULU	PLANEERITUD	TEGELIK	KOMMENTAAR
	10800	9017.8	piletitulu
	VAHE	-1066.2	

Lisa 3. Riskianalüüs

Riski nimetus ja kirjeldus <i>Mida arvame juhtuvat?</i>	Tõenäosus	Mõju	Riski suurus	Riski realiseerumise aeg	Riski realiseerumise koht	Riski vältivad või maandavad tegevused	Tegevus riski realiseerumisel <i>Mida teeme, kui risk realiseerub?</i>	Vastutaja
Lavad ja tehnika ei jõua õigeaegselt ajaks üles	2	2	4	Enne festivali algust	Kogu festivali ala	Leping hanke võitnud firmadega, milles nad kinnitavad, et kõik on õigeaegselt valmis.	Vajadusel valmis kasutama Sakala Keskuse piiratud tehnilisi lahendusi ning tagavaruplaanina ka kokkulepe nt TÜ VKAga, et neilt tehnikat laenata.	Tehniline juht
Artistid ei tule kohale	1	3	3	Enne festivali algust ja selle ajal	Kogu festivali ala	Leping, milles artist kinnitab, et ilmub	Varu artist.	Lava manager

						sündmuskohale.		
Artistid hilinevad	2	2	4	Festivali ajal	Kogu festivali ala	Õhtujuht, kes suudab vajadusel publiku meelt lahutada.	Õhtujuht lahutab publiku meelt kuni artisti lavale jõudmiseni.	Lava manager
Elektrikatkestus	1	3	3	Enne festivali algust ja selle ajal	Kogu festivali ala	Kontrollida kõik elektrikilbid üle enne festivali algust.	Kasuta elektrigeneraatoreid.	Haldusjuht
Ehitusmeeskonna auto(d) lähevad katki	1	3	3	Enne festivali algust ja selle ajal	Kogu festivali ala	Omada rohkem autosid kasutusvalmis.	Kasutada mõne meeskonnaliikme autot.	Ehitustiimi juht
Ilma mõjud - vihm, tugev tuul jne	2	2	4	Enne festivali algust ja selle ajal	Kogu festivali ala	Informeerida külastajaid, et tegemist on välisünnusega ning tuleb valmis olla igasuguseks ilmaks. Kõikidel lavadel katused. Keegi, kes müüb alal vihmakeepes.	Motiveerida külastajaid ilmast hoolimata siiski festivali nautima.	Peakorraldaja
Külastajate vaheline kaklus	1	2	2	Festivali ajal	Kogu festivali ala	Rääkida alkoholimüüjatega, et nad liiga purjus inimestele rohkem alkoholi ei müüks. Veenduda, et oleks turvavalmidus.	Vajadusel kutsuda politsei.	Turvafirma
Terviserike (küllastaja, artist, meeskonna liige)	2	1	2	Festivali ajal	Kogu festivali ala	Punase Risti kättesaadavus ja kiire valmidus	Vajadusel kutsuda kiirabi.	Punane rist

						reageerida igal pool festivali alal.		
Ala on koristamata (prügi)	1	2	2	Festivali ajal	Kogu festivali ala	Graafik, mille järgi koristustiim töötab. Kogu tiim hoiab alal silma peal ja korjab prügi üles, kui näeb seda kuskil vedelemas.	Teised tiimiliikmed tulevad koristustiimile appi.	Rohepealik
Meeskonna liige haigestub	1	1	1	Enne festivali algust ja selle ajal		Peakorraldajana omada ülevaadet kõigest.	Vastavalt tiimi struktuurile liiguvad haigestunud tiimiliikme ülesanded järgmisele vastutajale, valmisolek ka ise aidata ja teha kindlaks, et kõik läheb plaanipäraselt.	Peakorraldaja

Lisa 4. Programm

Viljandi Hansa - päevad

2.-4. juuni
2023

REEDE, 2.06

- 18.00 Viljandi Hansapäevade avarongkäik
Lastepargist Uueveskile. Hansapäevade pidulik
avamine Uueveski treppide juures
- 18.30 Akustiline avakontsert, Paula Pajusaar ja Taavi-Hans Kõlar
- 18.00-00.00 Kohvikuõ Uueveskil
- 21.00-23.00 Ööjalgpall Viljandi Kesklinna Kooli staadionil
- 23.00 Hansapäevade öökontsert: Angus & Sander Mölder. Uueveski puhkealal.
Pääsmed ja enam infot kontserdi kohta piletlevi.ee

LAUPÄEV, 3.06

- 10.00-19.00 Suur hansa käsitöölaot vanalinnas
Kultuuriprogramm ja tegevused hansapäevade aladel
- 10.00-19.00 Keskaja ala Kõleri pargis ja muuseumi hoovis
- 10.00-18.00 Hansamuuseum. Viljandi Muuseum J.Laidoneri plats 10
- 10.00-19.00 Kunsttükide Tänav Pikal tänaval
- 10.00-19.00 Pärandilinn Viljandi ala Vabaduse platsil
- 10.00-19.00 Väliskülaliste esindused Pärandilinn Viljandi alal, Vabaduse platsil
- 10.00-21.00 Võistlused spordialal Viljandi järve rannas
- 10.00-18.00 Laste- ja noorteala Kõleri ja raekoja pargis
- 10.00-18.00 Ranna Rantšo farmiloomade loomaaed Kõleri pargis
- 10.00-19.00 WIMKA jätkusuutlikkuse ala
TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia Vilma maja hoovis, Turu 5a
- 17.00 visuaalne luulelavastus "NAISTE TUUM, MEESTE KUUB"
Kondase Keskuses. Pääsmed FIENTAST
- 18.00 Summerfest 2023: Nexus, Tanel Padar, Hunt, Karl Madis, AG, Arop jpt
Viljandi lauluväljakul. Pääsmed PILETILEVIST
- 00.00 Viljandi Hansapäevad x Wimka aftekas. Esineb DJ YERGIN.
Avatud on baar, sissepääs prii.

PÜHAPÄEV, 4.06

- 10.00-15.00 Suur hansa käsitöölaot vanalinnas
Kultuuriprogramm ja tegevused hansapäevade aladel
- 10.00-15.00 Keskaja ala Kõleri pargis ja muuseumi hoovis
- 10.00-15.00 Hansamuuseum. Viljandi Muuseum J.Laidoneri plats 10
- 10.00-15.00 Kunsttükide Tänav Pikal tänaval
- 10.00-15.00 Pärandilinn Viljandi ala Vabaduse platsil
- 10.00-15.00 Väliskülaliste esindused Pärandilinn Viljandi alal Vabaduse platsil
- 10.00-15.00 Võistlused spordialal Viljandi järve rannas
- 10.00-15.00 Laste- ja noorteala Kõleri ja raekoja pargis
- 10.00-15.00 Ranna Rantšo farmiloomade loomaaed Kõleri pargis
- 10.00-15.00 WIMKA jätkusuutlikkuse ala
TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia Vilma maja hoovis, Turu 5a
- 13.00 XXVIII Trepimäe jooks
- 14.00 ja 17.00 visuaalne luulelavastus "NAISTE TUUM, MEESTE KUUB"
Kondase Keskuses. Pääsmed FIENTAST
- 15.00 Hansapäevade ja festivali "Torupill ja Karmoška" lõppkontsert Vabaduse platsil

Vaata täpsemat programmi lehel hansa.viljandi.ee või alade juures kohapeal.

Külasta Viljandi Hansapäevade Facebooki lehte, [Facebook.com/Viljandi Hansapäevad](https://www.facebook.com/ViljandiHansapaevad)

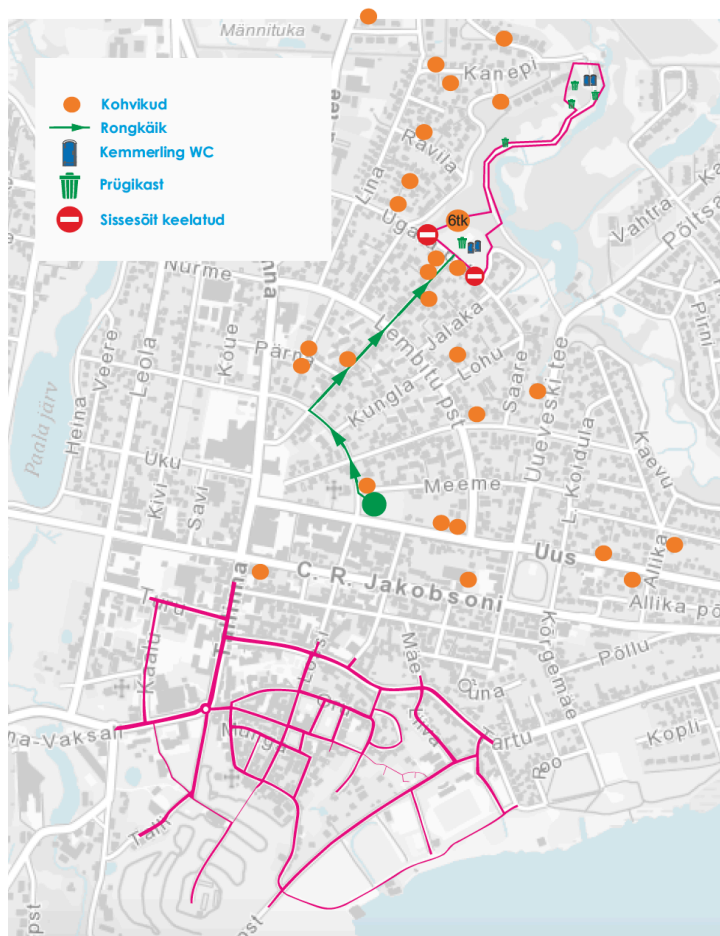
Leia Viljandi Hansapäevad Instagramist, [instagram.com/viljandihansa](https://www.instagram.com/viljandihansa)

Lisa 5. Üldala töökaart

Lisa 6. Kohvikuöö töökaart

KOHVIKUÖÖ 2023

Lihtlitsents lõputöö reprodutseerimiseks ja üldsusele kättesaadavaks tegemiseks

Mina, Elisabeth Teener,

1. annan Tartu Ülikoolile tasuta loa (lihtlitsentsi) minu loodud teose „Viljandi Hansapäevad 2023“, mille juhendaja on Jorma Sarv, reprodutseerimiseks eesmärgiga seda säilitada, sealhulgas lisada digitaalarhiivi DSpace kuni autoriõiguse kehtivuse lõppemiseni.

2. annan Tartu Ülikoolile loa teha punktis 1 nimetatud teos üldsusele kättesaadavaks Tartu Ülikooli veebikeskkonna, sealhulgas digitaalarhiivi DSpace kaudu Creative Commons'i litsentsiga CC BY NC ND 3.0, mis lubab autorile viidates teost reprodutseerida, levitada ja üldsusele suunata ning keelab luua tuletatud teost ja kasutada teost ärieesmärgil, kuni autoriõiguse kehtivuse lõppemiseni.

3. olen teadlik, et punktides 1 ja 2 nimetatud õigused jäävad alles ka autorile.

4. kinnitan, et lihtlitsentsi andmisega ei riku ma teiste isikute intellektuaalomandi ega isikuandmete kaitse õigusaktidest tulenevaid õigusi.

Elisabeth Teener

20.05.2024